

4) Значно зросла відповідальність за несвочасну сплату ЄСВ	4) Великий обсяг єдиної звітності з ЄСВ
5) Збільшилось навантаження на фізичних осіб-підприємців, адже крім сплати єдиного податку вони додатково сплачують ЄСВ	5) Законодавчо-нормативні акти не спрямовані на зменшення розміру ЄСВ за рахунок впровадження ефективних заходів щодо зменшення рівня виробничого травматизму

Перші кроки у системі реформування системи державного соціального страхування зроблено. Можна відзначити ефективність функціонування механізму соціального страхування, за допомогою якого держава забезпечує соціальний захист населення. Запровадження ЄСВ покращило систему соціального страхування та удосконалило систему контролю і гарантій застрахованих осіб.

Існування ряду недоліків зумовлює потребу більш детального опрацювання і нормативного врегулювання проблемних питань. Для подальшого удосконалення системи соціального страхування необхідно:

- ефективно управляти системою соціального страхування відповідно до діючої нормативної бази та удосконалити механізм розподілу ЄСВ;
- ввести в майбутньому, з використанням єдиної системи збирання внесків, другий рівень обов'язкового пенсійного страхування (накопичувальні рахунки) та обов'язкове медичне соціальне страхування;
- коригувати законодавчу і нормативну бази справляння ЄСВ в напрямі мінімізації існуючих недоліків, спрямованих на зменшення розміру ЄСВ за рахунок впровадження ефективних заходів щодо зменшення рівня виробничого травматизму та здійснення більш масштабних і раціональних змін у законодавстві на користь страхувальників і застрахованих осіб.

Отже, запровадження єдиного соціального внеску є досить актуальною темою для досліджень та розробок, оскільки необхідним є подальше реформування системи соціального страхування в напрямку максимізації переваг використання даного внеску.

Література

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи: Закон України від 04.07.2013 р., № 406-VII.
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи": Закон України від 04.07.2013 р., № 404-VII.
3. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р., № 1058-IV (зі змінами і доповненнями).
4. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання: Закон України від 23.09.1999 р., № 1105-XIV (зі змінами і доповненнями).
5. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 р., № 1533-III (зі змінами і доповненнями).
6. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, обумовленими народженням і похованням: Закон України від 18.01.2001 р., № 2240-1 (зі змінами і доповненнями).
7. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р., № 2464-VI (зі змінами і доповненнями).
8. Мельник С. Позитивні і негативні аспекти єдиного соціального внеску / С. Мельник // Соціальна політика/ – 2009. – № 7. – С. 52-55.

Новосельская Л.И. Анализ единого социального взноса: преимущества и недостатки

Освещена актуальность работы, связанной с введением единого социального взноса (ЕСВ). Охарактеризован Закон Украины по единому социальному внеску и законодательные акты, которые внесли изменения в этот закон и которыми определены законодательные условия функционирования единой общей системы администрирования налогов, сборов, платежей. Проведен анализ ЕСВ: порядок формирования ставок, поступления средств в орган доходов и сборов, распределение его между фондами социального страхования. Освещены позитивные и негативные стороны влияния ЕСВ на субъектов страховых отношений. Предложены направления дальнейшего развития системы социального страхования.

Ключевые слова: система социального страхования, единый социальный взнос, формирование дифференциальных ставок ЕСВ, орган доходов и сборов.

Novoselska L.I. The Single Social Contribution Analysis: Advantages and Disadvantages

The urgency of the work connected with the introduction of a single social contribution (SSC) is highlighted. The Law of Ukraine on the single social contribution and legislation that made changes to the law and legal conditions that define the overall operation of a single system of administration of taxes, fees, charges are characterised. The analysis of the single social contribution namely rate formation order, revenues to revenue and duties authority, distributing it within the social insurance funds is made. The positive and negative aspects of the impact of the single social contribution on the holders of the insurance relationship are emphasized. Directions for further development of the social insurance system are provided.

Key words: social insurance system, single social contribution, the formation of differentiated single social contribution rates, revenue and duty authority.

УДК 330.322(477):005 *Доц. Г.В. Ожубко, канд. психол. наук – Львівська КА*

МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПРОЦЕСОМ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ РЕГІОНАХ

Досліджено механізм управління інвестиційним процесом в Україні та її регіонах. Зокрема розглянуто національний механізм управління інвестиційним процесом, ринковий механізм, механізм управління та інвестиційний механізм. Зазначено, що активізація інвестиційної діяльності, яка забезпечила б високий рівень розвитку регіонів, неможлива без активізації діяльності всіх суб'єктів регіону в умовах дефіциту інвестиційних ресурсів, обмежених можливостей державної підтримки інвестування та наявності високого рівня ризиків для продовження висхідних тенденцій інвестиційної діяльності. У підсумку зазначено, що державна інвестиційна політика має бути спрямована на впровадження дієвих механізмів стимулювання залучення вітчизняного та іноземного капіталу та створення ефективної системи управління інвестиційними процесами у стратегічних галузях економіки України.

Ключові слова: механізм управління інвестиційним процесом, національний механізм управління інвестиційним процесом, ринковий механізм управління інвестиційним процесом, інвестиційна діяльність.

Постановка проблеми. Серед значної кількості питань, які розглядаються в сучасній економічній науці, проблема інвестицій та інвестиційного процесу належить до першочергових. У сучасних умовах стрімкого розвитку нових технологій інвестиції виступають найважливішим засобом забезпечення прогресивних структурних зрушень в економіці, поліпшення якісних показників діяльності як на мікро-, так і на макрорівнях. А чим більші обсяги інвестицій та вища їх ефективність, тим швидше відбувається відтворювальний процес, здійснюються позитивні ринкові зрушення та перетворення.

Кожна держава як суб'єкт інвестиційної діяльності визначає правові, економічні і соціальні умови цієї діяльності у своєму законодавстві. Однак процес інвестування потребує прийняття ретельно виважених і обґрунтованих рішень, оскільки помилки у виборі напрямів вкладення капіталу в малоєфективні, збиткові проекти призводять до скорочення обсягів інвестицій, втрати капіталу, а в підсумку, і до зупинки в реалізації інвестиційного проекту та збитків.

Сьогодні розвиток України за умов трансформації економічних відносин потребує дієвого державного регулювання інвестиційних процесів, оскільки державі належить провідна роль у створенні економічних стимулів, гарантій політичної, економічної, оборонної, екологічної безпеки у зацікавленості суб'єктів господарювання та всіх громадян в економічному зростанні. А поживлення інвестиційної активності на внутрішньому ринку та залучення іноземних інвесторів необхідне для стабілізації економіки і поступового виходу з кризи.

Доцільно зазначити, що інвестиції – це один із найвагоміших чинників економічного зростання, що потребує вивчення їх динаміки, взаємозв'язків, та інших структурних зрушень, а також розроблення глибокої обґрунтованої як зовнішньої, так і внутрішньої інвестиційної стратегії. Така стратегія має всебічно враховувати наявні й бажані структурні зрушення у розвитку національної та світової економіки.

Оскільки сьогодні українська економіка має нестачу інвестиційних ресурсів, що несприятливо позначається на макроекономічних параметрах функціонування всього господарського механізму, то для вирішення проблеми задоволення інвестиційного дефіциту української економіки необхідне поєднання заходів зі стимулювання інвестиційної активності вітчизняного виробника й залучення прямих іноземних інвестицій.

Водночас, актуальною для багатьох країн із ринками, що розвиваються, є проблема управління інвестиційним процесом, зокрема залучення іноземного капіталу для розвитку національної економіки. Проте її вирішення не можна пов'язувати з підходом, який не враховує необхідність забезпечення стабільності розвитку національної економіки на основі досягнення оптимального співвідношення внутрішніх і зовнішніх джерел запозичень фінансових ресурсів, які використовують підприємства, фінансово-кредитні установи та інституційні інвестори.

В умовах транзитивної економіки України необхідна активна державна політика залучення іноземних інвестицій та забезпечення умов нагромадження у країні. Така політика, з одного боку, повинна мати своїм прямим результатом оптимізацію міжнародно-інвестиційного режиму (спеціальні законодавчі акти, міжурядові угоди про взаємне сприяння інвестиціям, уточнення податкових ставок тощо), а з іншого – загальне поліпшення господарської ситуації в країні, забезпечення сталого економічного зростання, що має вирішальне значення для повноцінного розвитку інвестиційного, міжнародного інвестиційного процесу [2]. Адже саме здоровий ринковий простір, для якого типовим є пришвидшений розвиток високотехнологічних виробництв, може перетворити територію держави на бажаний об'єкт здійснення інвестицій, який би притягував капітали, а не відштовхував їх.

Аналіз останніх публікацій і досліджень. Питання, що стосуються механізму управління інвестиційним процесом в Україні та її регіонах, висвітлено у працях таких вчених, як: О. Бабарика [1], І. Вітер [2], С. Глазьев [3], О. Збарашук [5], М. Ковальчук [6], А. Клименко [7], Т. Кулініч [8], В. Левицького [9] та ін.

Метою роботи є дослідження механізму управління інвестиційним процесом в Україні та її регіонах.

Виклад основного матеріалу. Без ефективного розвитку механізму інвестування розвиток економіки не можливий. Тому ключовим моментом у забезпеченні інвестиційних процесів економічного розвитку держави чи регіону є визначення відповідного механізму регулювання інвестиційної діяльності, який забезпечить формування набору інвестиційних потоків, що сприятимуть максимальному ефекту в розвитку цієї території. Існує багато трактувань механізму управління інвестиційними процесами, кожен розуміє його по-своєму, тому немає єдиного твердження цього поняття.

Згідно з малим економічним словником за ред. А.Н. Азріліяна, механізм – це послідовність станів, процесів, що визначають будь-яку дію або явище. Загальний національний механізм управління інвестиційним процесом, приватні економічні й господарські механізми, що входять до його складу, визначаються господарським механізмом національної економіки. Це – цілісна система організації (ведення) виробництва за допомогою економічних і організаційних форм, методів і важелів. Також варто зауважити, що механізм – це сукупність процесів, прийомів, методів, підходів, здійснення певних дій задля досягнення мети. В економічній літературі ще досить часто трапляється поняття ринковий механізм, механізм управління та інвестиційний механізм.

Ринковий механізм – система функціонування ринку, яка передбачає формування ринку, вибір механізмів ефективного впливу на економічні процеси, що відбуваються в суспільстві щодо створення, розподілу й реалізації суспільного продукту, динаміки цін, інвестиційних процесів, використання і відтворення робочої сили, вдосконалення ринкових процесів загалом [4].

Погоджуємось з думкою В.В. Левицького [9] стосовно того, що одним з основних механізмів управління економікою є механізм управління інвестиційними процесами, який передбачає цілеспрямований і активний процес взаємопов'язаних дій та активний вплив різних суб'єктів управління, спрямований на організовану діяльність.

Існує багато трактувань механізму управління інвестиційними процесами, кожен розуміє його по-своєму, тому немає єдиного твердження. На наш погляд, механізм управління інвестиційними процесами – це існуючі форми і методи впливу держави на інвестиційну діяльність. Ми підтримуємо точку зору С.К. Реверчука [10] про те, що механізмом регулювання інвестиційної діяльності є сукупність взаємозалежних інструментів і умов, регулювання яких веде до зміни обсягів і напрямків руху інвестиційних потоків.

Водночас аналіз літературних джерел інвестиційного регулювання дає нам змогу зробити висновок про те, що серед сформованого різноманіття підходів до вивчення інвестиційного механізму варто виділити такі основні підходи:

- Вивчення процесу інвестування з погляду елементів інвестиційного процесу, а саме: дослідження джерел інвестиційних коштів, дослідження важелів, факторів і умов мобілізації зазначених джерел, дослідження пріоритетів інвестування, а також механізму реалізації інвестиційних процесів, дослідження механізмів і методів реалізації інвестиційних процесів і напрямів їх удосконалення (інвестиційні стратегії й концепції, програми інвестиційного розвитку, інвестиційні проекти), дослідження методичних засад інвестування і розвиток основних напрямів підвищення якості й ефективності реалізації інвестиційних процесів.
- Вивчення процесу інвестування з точки зору суб'єктів інвестиційного процесу (населення, держави, інвестиційних інститутів, об'єктів інвестування) і механізмів формування ними джерел інвестиційних коштів, а саме: система інвестиційних пріоритетів населення, дослідження стратегічних напрямів інвестиційної політики держави на регіональному, галузевому і загальнодержавному рівнях, дослідження в галузі економіко-математичного моделювання і прогнозування інвестиційної стратегії як окремих підприємств і інвестиційних інститутів, так і інвестиційних процесів на рівні галузей і регіонів.
- Вивчення інвестиційних процесів стосовно інструментів і об'єктів вкладення інвестиційного капіталу: портфельне інвестування, самоінвестування суб'єктів господарської діяльності, виробництво і формування ними портфелю цінних паперів діяльності [1].

Механізм управління інвестиційними процесами – це існуючі форми і методи впливу держави на інвестиційну. Механізм управління інвестиційними процесами також передбачає реалізацію управлінських функцій, таких як: планування і організація взаємодії; мотивація; контроль. Багато фахівців вважають, що це неповний перелік управлінських функцій та його можна доповнити іншими, наприклад такими, як: прогнозуванням; регулюванням. Важливе місце в механізмі управління посідає зворотний зв'язок, що забезпечує підвищення ефективності управління [6].

Механізм управління інвестиційними процесами є складовою фінансового механізму, який, водночас, є важливим елементом національної економіки. Він є необхідним для забезпечення безперебійної роботи економічної системи та реалізації інвестиційної політики держави, а на мікрорівні він забезпечує реалізацію інвестиційних процесів в організаціях, підприємствах [7].

Доцільно зазначити і те, що метою інвестиційної діяльності є реалізація інвестиційних процесів для отримання економічного ефекту від інвестування, а механізм передбачає управління послідовністю та способами реалізації інвестиційних процесів.

Відсутність ефективного державного механізму управління інвестиційними процесами в аспекті розвитку економіки сьогодні ні для кого не є новиною, а відсутність сприятливого інвестиційного клімату в нашій державі призвело до інвестиційної кризи, що вразила українську економіку. А це спричинило скорочення капіталовкладень в економіку країни, спад виробництва, відсутність нових технологій та старіння основних фондів. Науковці зазначають наявність інвестиційних ресурсів в економіці, але відзначають і відсутність ефективного механізму їх трансформації в інвестиції. А економічне зростання в реальному секторі економіки можливе лише за умови створення механізмів державної підтримки інвестиційної діяльності.

Вважаємо за доцільне дати визначення термінам "інвестиційне управління" та "управління інвестиціями". Інвестиційне управління передбачає використання форм та методів впливу на об'єкт. Управління інвестиціями містить, окрім інвестиційного управління, ще й статистику, фінансовий облік, маркетингові дослідження, інформаційно-технічне забезпечення.

Що стосується регіонального розвитку, то умовою комплексного розвитку регіонів, підвищення рівня та якості життя населення, екологічної безпеки є формування і становлення інноваційної моделі розвитку. З огляду на це, виникає потреба в розробці та реалізації механізмів державного управління, які б забезпечили спрямування інноваційного процесу в регіоні на поширення, насамперед інноваційних інвестицій. Необхідність поширення саме інноваційних інвестицій базується на такому:

- Основною формою реальних інвестицій є інноваційні інвестиції.
- З погляду окремого підприємця, існує природне бажання використовувати певну технологію протягом тривалого періоду часу і нічого не змінювати. Але сучасна конкуренція змушує підприємства постійно інвестувати кошти в різноманітні інновації, оскільки саме інновації виступають засобом збільшення прибутку, а отже, й інвестицій.
- Стан економічного розвитку більшості регіонів, де не забезпечено не лише сталу динаміку, а й хоча б фрагментарне вирішення проблем інвестиційного та інноваційного процесу, не відбулося створення мотивів, механізмів активізації інвестиційної та інноваційної діяльності ні на мікро-, ні на макрорівнях, – загалом потребує одночасного залучення інвестиційної та інноваційної складової до процесів функціонування. У протилежному випадку можуть скластись умови деіндустріалізації та подальшої деградації економічної системи.
- Здатність економіки регіону до сприйняття інновацій залежить від рівня інвестиційного забезпечення [8].

Для реалізації інвестиційно-інноваційного розвитку регіону необхідно спрямувати управлінський вплив на такі напрями і сфери діяльності, як:

- розвиток науки й освіти;
- використання досягнень науково-технічного прогресу;
- формування системи фінансування наукових розробок і дослідно-конструкторських робіт;
- створення сприятливого середовища для розвитку малого і середнього бізнесу в регіоні;
- реалізацію програм уряду з розвитку регіональних інноваційних процесів;
- оновлення нормативно-правової бази регіонального управління.

Такий інформаційно-інноваційний комплекс стає базою для формування високотехнологічних галузей і наукоємних послуг, в основі яких лежать інновації. Дослідження доводять, що пошук мотивації для інноваційних проривів в економіці повинен вестися вибірково, за пріоритетними галузями, які відповідають певним критеріям. У таких галузях повинні зберігатися ознаки конкурентоспроможності, які можуть забезпечити мультиплікативний ефект, який буде каталізатором розвитку суміжних галузей. Таким ознакам, на думку Т.В. Кулініч [8], відповідають шість пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, на яких мають бути сконцентровані інвестиції:

- енергоефективність і ресурсозберігання, зокрема біопаливо, виготовлене з сільськогосподарської і не сільськогосподарської сировини;
- ядерні технології і атомна енергетика, передусім воднева енергетика і використання термоядерного синтезу;
- нанотехнології;
- розвиток космічних технологій, передусім у сфері телекомунікацій, включаючи і наземну інфраструктуру;
- медичні технології, що включають виробництво діагностичного устаткування і ліків;
- стратегічні інформаційні технології.

Пріоритетні напрями доповнюються переліком критичних технологій, які охоплюють такі сфери інноваційної діяльності: технології передачі, оброблення і захисту інформації; технології виробництва програмного забезпечення; нанотехнології і наноматеріали; біоінформаційні технології; технології створення біосумісних матеріалів; біомедичні технології життєзабезпечення і захисту людини; технології перероблення й утилізації техногенних утворень і відходів; технології нових і поновлюваних джерел енергії.

Реалізація цих напрямів, на думку С. Глазьева [3], сприятиме активному розвитку перспективних і інноваційних досліджень в галузі техніки і технологій, відбору ефективних інвестиційних проектів у реальному секторі економіки, формуванню кластерних структур, що об'єднують високоефективні підприємства, науку й освіту, залучення інвестицій у високотехнологічні галузі науки і виробництва, підвищення віддачі від інвестованих засобів.

Серед важливих факторів, що спричинюють необхідність впливу держави на інвестиційний процес на рівні регіонів, є нерівномірність показників економічного розвитку в різних регіонах. Інвестиційні ресурси, як показує практика, розподіляються між регіонами вкрай нерівномірно, переважно зосереджуючись у великих мегаполісах і багатих природно-сировинними ресурсами регіонах. Інші регіони і велика частина переробних галузей не мають можливості використати інвестиційний потенціал [8].

Інвестиційний процес у більшості регіонів обмежений нерозвиненістю ринкової інфраструктури. Важливо зазначити, що у більшості регіонів інвестиції в основний капітал не мають адекватної інноваційної складової. Загалом інвестиційний клімат залишається не зовсім сприятливим. В умовах економіки, що реформується, проблему щодо його поліпшення можна вирішувати лише в руслі оптимального поєднання ринкового механізму саморегулювання з гнучкою і активною державною дією на регіональному і місцевому рівнях.

Незважаючи на істотний вплив центру на інвестиційну привабливість регіонів, вона безпосередньо залежить від якості інвестиційної політики, що розробляється і реалізується на регіональному рівні. Варто погодитись та підтримати точку зору О.В. Збарашук [5] стосовно того, що, використовуючи досвід ЄС, регіональна політика України зумовлює необхідність здійснення заходів за такими напрямками:

- Створення сприятливого інвестиційного клімату в реальному секторі економіки може бути забезпечене насамперед: запровадженням системи податків з диференціюванням ставок та пільг; проведенням зваженої фінансової, цінової, а та-

кож кредитної політики; контролем за дотриманням державних норм і стандартів; антимонопольними заходами; приватизацією об'єктів державної власності, зокрема об'єктів незавершеного будівництва.

- Для підвищення ефективності розвитку всіх галузей економіки в нашій країні розвиток системи інфраструктурного забезпечення є найважливішим завданням сучасності. Застосування системного підходу дає змогу виділити основні підсистеми, що виконують завдання сприяння інноваційній діяльності в тій чи іншій сфері, – законодавча підсистема, фінансова, технологічна, інформаційна. Це допомагає створити управлінську визначеність у системі під час прийняття стратегічних і тактичних завдань, спрямованих на підвищення інноваційної активності.
- Рационалізації взаємовідносин у системі "органи публічної влади – бізнес – наука": створення організаційних структур (з метою забезпечення міжсекторної взаємодії), технопарків, інноваційних центрів, бізнес-інкубаторів; формування загальнодержавних та регіональних міжуправлінських і проблемних мереж, суб'єктами яких є різні за природою неієрархічні суб'єкти, яких об'єднують спільні інтереси і які обмінюються ресурсами задля реалізації цих інтересів.
- Створення центрального органу виконавчої влади з питань державної регіональної політики – Міністерство регіонального розвитку України – шляхом реорганізації Міністерства регіонального розвитку та будівництва із входженням до нього Департаменту регіонального розвитку Міністерства економіки України; уточнення функцій відповідних органів з питань проведення державної регіональної політики і визначення механізмів взаємодії щодо її реалізації по горизонталі і вертикалі державного апарату, а також співпраці з неурядовими організаціями та бізнесом.
- Поступальний і цілеспрямований рух української економіки по шляху вступу до ЄС потребують належного та комплексного моніторингу українського законодавства, що впливає на соціально-економічний розвиток регіонів. Моніторинг може бути організований у формі постійно діючого Робочого органу при одному з міністерств шляхом введення поправок до основних законів. Пропонувати поправки умовно можна поділити на три частини: поправки, що стосуються матеріально-правових аспектів антимонопольного законодавства; поправки, що стосуються процедури узгодження з антимонопольними органами угод, передбачених Законом про конкуренцію; поправки, які дадуть змогу посилити зацікавленість територіальних антимонопольних органів у припиненні монополістичної діяльності та недобросовісної конкуренції на товарних ринках. Прийняття цих поправок приведе деякі положення Закону про конкуренцію у відповідність до реалій господарської діяльності [5].

Розвиток української економіки та її відповідність вимогам входження до ЄС неможливі без зростання інвестицій у реальний сектор економіки. Водночас, ефективність зазначених процесів визначається регуляторними та системними умовами їх функціонування. Визначено, що активізація інвестиційної діяльності, яка б забезпечила високий рівень розвитку регіонів, неможлива без активізації діяльності всіх суб'єктів регіону. Що стосується діяльності підприємств, то в умовах утвердження ринкової економіки України, вплив зовнішніх чинників на результати діяльності підприємств достатньо відчутний і створює труднощі для їх розвитку. Тому стратегія розвитку цих підприємств залежить переважно від їхніх ресурсів і вміння керування й управління.

У реалізації сучасних соціально-економічних пріоритетів розвитку України особлива роль належить підприємництву, як джерела формування фінансових ресурсів державного і місцевих бюджетів, стимулятора росту конкуренції, організатора нових робочих місць. Водночас розвиток економіки практично не можливий без додаткових вкладень коштів у різні галузі виробництва, тобто без інвестицій. Тому економіка України з метою оздоровлення і виходу із фінансової кризи зацікавлена в інвестиціях у різні об'єкти реального сектору та сферу інфраструктурних послуг.

Висновки. Отже, в умовах дефіциту інвестиційних ресурсів, обмежених можливостей державної підтримки інвестування та наявності високого рівня ризиків для продовження висхідних тенденцій інвестиційної діяльності, державна інвестиційна політика має бути спрямована на впровадження дієвих механізмів стимулювання залучення вітчизняного та іноземного капіталу та створення ефективної системи управління інвестиційними процесами в стратегічних галузях економіки України.

Література

1. Бабарика О.В. Впровадження інновацій у сільському господарстві / О.В. Бабарика // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу : зб. наук. праць. – 2012. – № 2(18). – С. 26-30.
2. Вітер І. Модернізаційні перетворення транзитивних економік: європейський вимір / І. Вітер // Дослідження міжнародної економіки : зб. наук. праць. – 2011. – № 2(67). – С. 64-75.
3. Глазьев С. Пути преодоления инвестиционного кризиса / С. Глазьев // Вопросы экономики : теорет. и науч.-практ. журнал. – 2000. – № 11. – С. 59-66.
4. Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера / за ред. Р. Дяківа. – К. : Вид-во "Міжнародна економічна фундація", 2000. – 236 с.
5. Збарашук О.В. Проблеми становлення державної регіональної політики: пошук нової моделі управління регіональним розвитком / О. Збарашук // Теоретичні та прикладні питання державотворення: електронне наукове фахове видання. – 2008. – Вип. 4. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/tppd/2008-4/R_2/09zovurr.pdf
6. Ковальчук М.М. Тенденції розвитку інвестиційної діяльності у сільському господарстві та вплив на її результати / М.М. Ковальчук // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2010. – № 20(7). – С. 165-171.
7. Клименко А.А. Управління інвестиційною діяльністю на сільськогосподарському підприємстві / А.А. Клименко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2009. – № 3(7). – С. 24-28.
8. Кулініч Т.В. Інвестиції як системоутворювальний чинник впливу на функціонування та розвиток регіону / Т.В. Кулініч // Соц.-екон. проблеми сучасного періоду України : зб. наук. праць. – 2009. – Вип. 2. – С. 420-428.
9. Левицький В.В. Ефективність управління інвестиційною діяльністю підприємства / В.В. Левицький // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – Сер.: Економічні науки. – Житомир : Вид-во ЖДТУ. – 2011. – № 2(56). – С. 69-71.
10. Инвестология / за ред. проф. С.К. Реверчука. – К. : Вид-во "Атіка", 2001. – 220 с.

Ожубко Г.В. Механизм управления инвестиционным процессом в Украине и ее регионах

Исследован механизм управления инвестиционным процессом в Украине и ее регионах. В частности, рассмотрен национальный механизм управления инвестиционным процессом, рыночный механизм, механизм управления и инвестиционный механизм. Отмечено, что активизация инвестиционной деятельности, которая обеспечила бы высокий уровень развития регионов, невозможна без активизации деятельности всех субъектов региона в условиях дефицита инвестиционных ресурсов, ограниченных возможностей государственной поддержки инвестирования и наличия высокого уровня рисков для продолжения восходящих тенденций инвестиционной деятельности.

В итоге отмечено, что государственная инвестиционная политика должна быть направлена на внедрение действенных механизмов стимулирования привлечения отечественного и иностранного капитала и создание эффективной системы управления инвестиционными процессами в стратегических отраслях экономики Украины.

Ключевые слова: механизм управления инвестиционным процессом, национальный механизм управления инвестиционным процессом, рыночный механизм управления инвестиционным процессом, инвестиционная деятельность.

Ozhubko G. V. The Mechanism of Investment Process Control in Ukraine and its Regions

The mechanism of investment process control is probed in Ukraine and its regions. The national mechanism of investment process control, market mechanism, management mechanism and investment mechanism, is examined in particular. Stimulation of investment activity that would provide the high level development of regions is estimated to be impossible without stimulation of activity of all subjects of the region in the conditions of deficit of investment resources, limited possibilities of state support of investing and presence of high level risks, for continuation of ascending tendencies of investment activity. Public investment policy is proved to be directed on introduction of effective stimulation mechanisms of bringing in domestic and foreign capital and creation of the effective control system by investment processes in strategic industries of Ukraine's economy.

Keywords: mechanism of investment process control, national mechanism of investment process control, market mechanism of investment process control, investment activity.

УДК 336:338.43

Ст. викл. В.Б. Прокопишак, канд. екон. наук;
здобувач С.І. Ярмольський – Львівська державна фінансова академія

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ЗАСОБУ ЗМІЦНЕННЯ ЇХ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

Досліджено проблеми формування капіталу сільськогосподарських товаровиробників. Визначено роль фінансового потенціалу в системі фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств як фактора впливу на їх інвестиційну привабливість. Доведено, що фінансова безпека сільськогосподарських підприємств забезпечує: фінансову стійкість; дає змогу визначити проблеми у поточній фінансово-господарській діяльності; нейтралізує фінансові ризики, що загалом позитивно впливає на економічне зростання. Досліджено процес нарощування та зміцнення фінансового потенціалу, що є запорукою стабільного розвитку сільськогосподарських підприємств та їх фінансової безпеки загалом.

Ключові слова: фінансовий потенціал, фінансова безпека, сільськогосподарські підприємства, стабільний розвиток.

Постановка проблеми. Для сільськогосподарських підприємств, більшість яких є дотаційними, система фінансової безпеки повинна функціонувати постійно і бути спрямованою на зміцнення фінансового потенціалу, забезпечувати стабільний розвиток аграрного сектору економіки. З огляду на це, необхідно розробити комплекс заходів, які створять дієвий інструмент стабільного фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств та їх економічного зростання загалом.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У різних аспектах питання формування фінансового потенціалу досліджували такі відомі вітчизняні науков-